UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM

Wstęp do metodologii badań

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna
Wydział Lekarski

Kierunek studiów
Dietetyka

Poziom kształcenia
pierwszego stopnia

Forma studiów
stacjonarne

Profil studiów
praktyczny

Dyscypliny
Nauki o zdrowiu

Klasyfikacja ISCED
0912 Medycyna

Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi
Tak

Kod USOS
LE.DI.1S.2o1675

Cykl dydaktyczny
2025/26

Rok realizacji
2026/27

Języki wykładowe
polski

Blok zajęciowy
obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów

Obligatoryjność
obowiązkowy

Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się
zaliczenie na ocenę

Koordynator przedmiotu	Agnieszka Pac
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 4	zaliczenie na ocenę **Forma prowadzenia i godziny zajęć** ćwiczenia: 20 wykłady e-learning: 10, w tym zajęcia zdalne: • wykłady e-learning asynchroniczne: 10	2.0

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wymagania wstępne

Zaliczenie efektów kształcenia realizowanych w zakresie modułu „Epidemiologia chorób”. Obowiązkowa obecność na zajęciach seminaryjnych. W uzasadnionych przypadkach zaliczenie pisemne zajęć, na których student był nieobecny (po uzyskaniu zgody prowadzącego).

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami planowania i prowadzenia badań naukowych w naukach medycznych i naukach o zdrowiu
C2	Przedstawienie zasad podstawowej interpretacji wyników opublikowanych badań naukowych.
C3	Nabycie umiejętności przygotowania prostego planu badania w zakresie tematyki związanej z dietetyką i naukami o żywieniu.
C4	Umiejętność interpretacji wyników prac badawczych opublikowanych w j. polskim w tematyce żywienia w odniesieniu do poprawności wyciąganych wniosków.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	podstawowe zasady planowania i prowadzenia badań naukowych wykorzystywanych w naukach o żywieniu i jego wpływie na zdrowie.	DET_KPI_W02, DET_KPI_W04, DET_KPI_W08, DET_KPI_W13	projekt, test, zaliczenie pisemne
W2	podstawowe źródła wiedzy naukowej i profesjonalnej, przydatne w dietetyce i naukach pokrewnych.	DET_KPI_W08	projekt, test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zaplanować proste badanie naukowe w zakresie tematyki związanej z żywieniem	DET_KPI_U01	obserwacja pracy studenta, projekt, test, zaliczenie pisemne
U2	przygotować prostą wersję kwestionariusza zgodnie z założonym celem badania	DET_KPI_U01, DET_KPI_U02	obserwacja pracy studenta, projekt, zaliczenie pisemne
U3	ocenić jakość artykułu naukowego z zakresu badań nad żywieniem i jego wpływem na zdrowie opublikowany w j. polskim.	DET_KPI_U01	obserwacja pracy studenta, projekt, zaliczenie pisemne
U4	przygotowywać pisemny opracowanie planu badania związanego z zagadnieniami żywieniowymi.	DET_KPI_U01, DET_KPI_U05	obserwacja pracy studenta, projekt, zaliczenie pisemne
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	uaktualniania swej wiedzy i poszukiwania wiarygodnych wyników badań	DET_KPI_K01	obserwacja pracy studenta
K2	rozpoznania własnych ograniczeń i poszukiwania rozwiązania problemów w oparciu o wiarygodne źródła wiedzy oraz opinie specjalistów.	DET_KPI_K01	obserwacja pracy studenta

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
ćwiczenia	20
wykłady e-learning	10
przygotowanie raportu	24
przygotowanie do zaliczenia na ocenę	5
uczestnictwo w zaliczeniu na ocenę	1

Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60
Liczba godzin kontaktowych	**Liczba godzin** 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	**Liczba godzin** 20

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Badanie naukowe. Etapy badania naukowego (od konceptualizacji do prezentacji wyników). Cel badań naukowych. Zasady generowania hipotez.	W1	wykłady e-learning
2.	Klasyfikacja badań naukowych. Główne typy badań naukowych. Badania obserwacyjne i interwencyjne.	W1	wykłady e-learning
3.	Zasady doboru przypadków do badań. Podstawowe pojęcia. Kryteria selekcji badanych. Dobór losowy materiału do badań. Randomizacja.	W1	wykłady e-learning
4.	Piśmiennictwo naukowe źródłem informacji. Zasady przygotowania raportu z badań. Podstawy krytycznej analizy tekstu naukowego.	W1, W2, U3, U4	wykłady e-learning
5.	Zasady etyczne w prowadzeniu i publikowaniu wyników badań naukowych. Rola i zadania Komisji Bioetycznej.	W1, K2	wykłady e-learning
6.	Plan badania – pomysł na badanie i jego konceptualizacja. Cele i hipotezy badawcze.	W1, U1, K1	ćwiczenia
7.	Badania naukowe w praktyce: podstawowe zasady prowadzenia poszczególnych typów badań i możliwości ich wykorzystania: Badania opisowe, Badania przekrojowe, Badania kliniczno-kontrolne, Badania kohortowe, Badania interwencyjne. Który typ badań wybrać, aby zrealizować postawione cele badania?	W1, U1, U4, K2	ćwiczenia

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
8.	Populacja docelowa a próba badawcza. Sposoby wyboru populacji do badań.	W1, U1	ćwiczenia
9.	Źródła danych w badaniach naukowych. Kwestionariusz jako narzędzie badawcze.	W2, U1, U2, K1	ćwiczenia
10.	Piśmiennictwo źródłem informacji – wstęp do oceny jakości publikacji naukowej w oparciu o opublikowane prace oryginalne.	W2, U1, K1	ćwiczenia
11.	Opracowanie przykładowego projektu badawczego nad rolą i znaczeniem żywienia.	W1, U1, U4, K2	ćwiczenia
12.	Prezentacja projektów badawczych, dyskusja słabych i mocnych stron.	U1, U4, K2	ćwiczenia

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Ćwiczenia, Dyskusja, Metoda problemowa, Metoda projektów, Praca w grupie, Wykład z prezentacją multimedialną

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, projekt, zaliczenie pisemne	Uczestnictwo w zajęciach. W przypadku usprawiedliwionej (zgodnie z regulaminem UJ) nieobecności - wykonanie dodatkowych zadań zleconych przez prowadzącego. Nieobecność (usprawiedliwiona) na więcej niż 20% godzin ćwiczeń lub jakakolwiek nieobecność nieusprawiedliwiona są podstawą do nieuzyskania zaliczenia przedmiotu. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie co najmniej 50% punktów przewidzianych za każde z zadań praktycznych (zleconych przez prowadzącego) oraz minimum 50% z zaliczenia końcowego. W przypadku braku zaliczenia któregokolwiek zadania praktycznego lub zaliczenia końcowego student uzyskuję z przedmiotu ocenę niedostateczny (niezależnie od wyników innych aktywności).
wykłady e-learning	zaliczenie pisemne, test	Wykonanie i zaliczenie (w terminie wskazanym w teście) wszystkich testów podsumowujących dla wykładów w formie e-learningowej. Szczegółowe informacje na temat terminów zaliczenia poszczególnych testów oraz kryterium zaliczenia dla każdego testu dostępne są w opisie każdego testu zamieszczonego na platformie PEGAZ.

Dodatkowy opis

Wykłady e-learning realizowane są za pośrednictwem platformy PEGAZ. Brak zaliczenia któregokolwiek z testów sprawdzających udostępnionych w ramach wykładów e-learningowych w terminach wskazanych w tych testach jest podstawą do nieuzyskania zaliczenia zajęć.
Każdą nieobecność na ćwiczeniach należy usprawiedliwić (zgodnie z Regulaminem studiów UJ) oraz odrobić w sposób uzgodniony z osobą prowadzącą zajęcia lub Koordynatorem. Nieobecność (usprawiedliwiona) na więcej niż 20% godzin ćwiczeń, jak również jakakolwiek nieobecność nieusprawiedliwiona są podstawą do nieuzyskania zaliczenia zajęć.
Podczas ćwiczeń student zobowiązany jest do wykonania zadań praktycznych (w małych grupach lub indywidualnie) - warunkiem przystąpienia do zaliczenia końcowego jest uzyskanie min. 50% z maksymalnej liczby punktów za każde z tych zadań.
Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotuv jest uzyskanie min 50% z maksymalnej liczby punktów z zaliczenia końcowego (pisemnego).
Ocena z przedmiotu „Wstęp do metodologii badań” obliczana jest w oparciu o średnią arytmetyczną z:

Średniej punktacji (w %) z zadań praktycznych
wyniku zaliczenia końcowego
Oceny według skali:
0,0-49,9 niedostateczny (2.0)
50,0-59,9 dostateczny (3.0)
60,0-69,9 dostateczny plus (3.5)
70,0-79,9 dobry (4.0)
80,0-89,9 dobry plus (4.5)
90,0-100,0 bardzo dobry (5.0)

Dress code: zgodny z dress code obowiązującym w UJCM.

Szczegółowy harmonogram zajęć dostępny na stronie www Katedry Epidemiologii i Medycyny Zapobiegawczej (https://epi.wl.cm.uj.edu.pl/pl/kursy-zaklad-epidemiologii/).

Literatura

Obowiązkowa

1. Jędrychowski W. Zasady planowania o prowadzenia badań naukowych w medycynie. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2004.
2. Publikacje z badań oryginalnych wskazane przez prowadzącego (szczegółowa informacja dostępna na stronie przedmiotu przed rozpoczęciem zajęć). http://www.epi.wl.cm.uj.edu.pl/dydaktyka/epidemiologia/metodologia_diet1st

Dodatkowa

1. Budyńko Ł., Waszak P. (red.) Pomysł - badanie – publikacja. Poradnik naukowy dla studentów kierunków medycznych. http://www.bg.ump.edu.pl/eksiazki/Pomysl_Badanie_Publikacja_Poradnik_naukowy_dla_studentow_kierunkow_medycznych.pdf

Zasady korzystania z narzędzi SI

Korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji odbywa się wyłącznie z zachowaniem wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa. Wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji nie może prowadzić do naruszenia zasad rzetelności i uczciowości akademickiej, w szczególności poprzez przypisywanie sobie autorstwa treści, wyników lub efektów pracy wytworzonych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
DET_KPI_K01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy oraz informacji pochodzących z różnych źródeł, poszukiwania rozwiązań problemów w oparciu o rzetelną wiedzę naukową i opinie ekspertów
DET_KPI_U01	Absolwent potrafi wykorzystywać zaawansowaną wiedzę teoretyczną w celu rozwiązywania złożonych problemów w praktyce dietetyka, dokonywać krytycznej oceny i wyboru informacji i odpowiednich źródeł tych informacji i na tej podstawie formułować wnioski pozwalające na rozwiązanie problemów praktycznych
DET_KPI_U02	Absolwent potrafi dokonać wyboru oraz zastosować właściwe metody i narzędzia pozwalające na adekwatne rozpoznanie stanu klienta/pacjenta i jego potrzeb żywieniowych oraz zaproponować sposób postępowania żywieniowego optymalny w danej sytuacji
DET_KPI_U05	Absolwent potrafi skutecznie komunikować się z pacjentami/klientami, współpracownikami oraz ekspertami, przedstawić swoje opinie i sądy oraz wiedzę z wykorzystaniem terminologii specjalistycznej, podjąć dyskusję na tematy związane z dietetyką oraz porozumieć się z przedstawicielami innych dyscyplin
DET_KPI_W02	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu: fakty i teorie dotyczące budowy organizmu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem układu pokarmowego, fakty i teorie dotyczące budowy i właściwości fizycznych i chemicznych żywności, procesów technologicznych oraz ich znaczenia w kontekście wpływu żywienia na zdrowie człowieka
DET_KPI_W04	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu: metody i narzędzia uzyskiwania danych o żywieniu i stanie odżywienia jednostki i populacji, warunkach i czynnikach leżących u podstaw wyborów żywieniowych, metod diagnostyki zaburzeń i chorób związanych z nieprawidłowym żywieniem oraz skuteczności podjętych działań
DET_KPI_W08	Absolwent zna i rozumie problemy związane z rozwojem współczesnej populacji, metody oceny stanu zdrowia i sposobu żywienia populacji, w szczególności problemy związane z problematyką żywienia człowieka
DET_KPI_W13	Absolwent zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej oraz prowadzenia pracy naukowej, w szczególności zasady prowadzenia badań w populacjach ludzkich i zasady ochrony własności intelektualnej